

Imelaps Alexander (Urmas Põldma) ja ootusrikkad vanemad (Valentina Taluma ja Väino Puura).
FOTO HARRI ROSPU

“Iga laps on väike ime”

TRIIN KRIGUL
viuldaja

Möödunud aasta 7. detsembril esietendus Rahvusooper Estonia kammersaalis Piret Ripsi ja Leelo Tungla lastemuusikal “Imelaps”. Mina koos oma kahe lapsega käisin vaatamas selle hooaja viimast etendust 9. jaanuaril. Tol korral mängisid: Urmas Põldma – imelaps Alexander, Helgi Sallo – vanaema, Arete Teemets – naabritüdruk Hele-Mall, Valentina Taluma ja Mart Laur – Alexanderi vanemad, Andero Ermel – päkapikk Mati jt.

Muusikaline juht: Mihhail Gerts.
Lavastaja: Garmen Tabor. Kunstnik: Liina Keevallik. Valguskunstnik: Airi Eras.
Lükkumisjuht: Tatjana Järvi.

Lasteetenduste puhul meeldib mulle hirmsasti, kuidas lapsi teatris vastu võetakse. Ka muidu ollakse ju küllastajate vastu viisakad, aga lastega on kõik kuidagi eriliselt sooja naeratuse ja lahke olemisega. See loob ehk ka lastes tunde, et teater on ikka üks tore ja imeline koht.

Etendus algas muinasjutuliselt. Laval, mille kujundus oli õhuline ja läbikumavates heledates toonides, askeldas ringi üks võluri moodi mees, osutudes hiljem hoopis päkapikuks, kes peab aeg-ajalt ka Une-Mati ametit. Tegelikult pole “Imelapse” põhiteema ju sugugi muinasjutuline. See kisub lausa valusalt tänasesse argiellu, kus lapsed, olgu nad siis ime- või tavalapsed, on lõputute

ringide ja trennidega nii ära kurnatud, et nad ei teagi vist enam, mis on mäng. Laste arendamine pole ju loomulikult halb, aga kus jookseb mõõdukuse piir? Ka Alexander on sunnitud vanemate soovil omandama väga eripalgelisi oskusi, nagu ballett (vanaema unistus on, et temast saaks lausa rääkiv balletitantsija), reaalteadused, keeled jne, ning kõigele lisaks peaks ta jõudma veel ka Guinnessi rekordite raamatusse. Kõiki neid asju peab ta muidugi oskama kõigest paremini ja üleüldse on kõige tähtsam saada kuulsaks. Lugu lõppes sellega, et päkapikk Mati, kes kogu seda askeldamist ja targutamist tasakesi kõrvalt vaatas, ütles, et nii Alexander kui ka teised väikesed gee-

nised võivad samuti hakata päkapikudeks, sest paljud päkapikud ongi just endised imelapsed ja pealegi peavadki jõuluvana abilised arukad olema.

Kui seda lugu nüüd tehnilise poole pealt vaadata, siis algusest peale tundus, et kammersaal on selle etenduse jaoks justkui liiga väike. Ühest küljest on ju tore, et tegevus toimub laste silmadele lähemal ja lauljad-näitlejad saavad oma publikuga vahetumalt suhelda. Teisalt häirisid mind pisut ooperlikud maneerid, mis mõne laulja puhul silma torkasid ja nii lähedalt vaadates kuulates tundusid ebaloomulikud. Suurel laval, ma arvan, võib see maneerlikkus õigestatult olla. Üldiselt olid eranditult kõik oma osatäitmistes väga lahedad. Kõige säravam oli muidugi Helgi Sallo, kes mängis sellise arutult nõmeda vanaema rolli tõeliselt ehedalt välja. Väga meeldisid veel Arete Teemets ja Urmas Põldma, kelle kõige säravamad etteasted olid titekärsus istudes.

Need suured lapsevankrid olid juba iseeneest tähelepanuväärsed. Lavakujunduses meeldis mulle, et see oli oma värvilahendusest minimalistlik. Näitlejate rõõmsavärvilised riided said sellisel taustal särada ja üldmulje ei läinud liiga kirjuks.

Piret Ripsi muusika on mõnusalt lastepärane, lustakas ja kaasahaarav. Nii mõnelegi lapsele jäi etenduse sisu ja sõnaline osa tõenäoliselt üsna arusaamatuks, kuid muusika ja laulud koos tantsudega köitsid kindlasti nende tähelepanu. Leelo Tungla luuletusi ja laulutekste armastasin ma juba piskesena ning praegu veel rohkem. Need on nagu lapse maasikamoosimusi ema põsel, nii lõbusad ja vaimukad – lastel on tore ja vanematel ka.

Üks asi tasub veel märkimist: Estonia lasteetenduste kavad on väga vahvad. Seal on peale sisu ja tegelaste tutvustuse veel midagi põnevaid asju lugeda ja vaadata. "Imelapse" kava sisaldas näiteks laulude sõnu, intervjuusid etenduse loojatega ja mõningaid fakte Guinnessi rekordite raamatust. Möödunud hooajal esietendunud balleti "Lumivalgeke ja seitse põialpoissi" kavast leidis aga iga laps grimeeritud osatäitjate piltidega klepsud. Niisuguseid sisukaid kavasisid on veel hiljemgi tore lehitseda ning mälestus etendusest püsib kauem.

"Imelaps" on Rahvusooper Estonia kavast taas alates käesoleva aasta detsembrist.

Ajajõe voolamine

IGOR GARŠNEK

muusikakriitik ja helilooja

Kontserdisarjas "Talvejazz": Endel Riversi kvarteti (Austraalia-Eesti) kava "Ajajõgi" Kumus 27. jaanuaril.

Tänapäeva Eestis on (eriti praeguse majanduskriisi tingimustes) kodumaistel (rock)artistidel ülimalt raske korraldada kontserti, mis oleks juba ette viimse kohani välja müüdud. Kuid Endel Jõgi-Riversi bänd sai selle vägitükiga Kumus igatahes hakkama. Tõsi, puhtalt eestimaine muusik oli kõnealusel projektis küll vaid bassimees Raul Vaigla, kitarrist Endel Jõgi-Riversil on kaks kodu, üks Austraalias, teine Eestis, ning klahvpillimängija Leanne Lai on Malaisia ja trummar Grant Collins Austraalia päritolu. See selleks, ent arvestades asjaolu, et nimetatud kooslus esitas oma ligi kahe-tunnisel kontserdil põhiliselt instrumentaalset proge-rocki, on niisugune publikuhuvi seda enam kadestusväärne.

Nooremad (rock)muusikahuvilised ilmselt ei tea Endel Jõgi muusikalist minevikku Eestis, sestap olgu öeldud, et ta on mänginud 1980. aastatel kitarril rock-kansambrites Argos, Proov 583 ja Gunnar Grapsi Grupp. Järgnevalt emigreerus ta Austraaliasse, võttis uueks perekonnanimeks Rivers (õ-täht tekitab angloameerika maades segadust), andis USAs välja sooloplaadid "Hardbite" (2002) ja "Hardbite 2" (2005).

Nüüd Jõgi-Riversi rock-suurvormist "Ajajõgi" lähemalt. Kaheksaosalise, enam kui tunnipikkuse tsükli originaalpealkiri on tegelikult "Jazz Symphony" ning see võitis 2006. aastal Austraalias heliloomingu konkursi "Musicoz" peaauhinna. Kui loo nimetusest rääkida, siis eestindus "Ajajõgi" on nii kunstilises mõttes täpsem kui ka rohkem assotsiatsioone loov, kuna jazziga on oopusel hästi põgusalt pistmist

ning sümfooniaga mitte mingisugustki.

Pealkiri pealkirjaks, põhiline on siiski see, et kõnealust suurtükli kui tervikut läbivateks joonteks on esiteks lähtumine intellektuaalse rockmuusika parimatest traditsioonidest, teiseks küllaltki komplekseeritud rütmijoonis regulaarsete ja ebaregulaarsete taktimõõtude vaheldumise näol ning kolmandaks väike flirt erinevate stiilidega, kus episoodiliselt segunevad peale progerocki veel swingi, fusion'i, speed-metal'i, quasi-baroki ja quasi-klassika stiilijooned. Samas peab tõdema, et need stiilimängud polnud kuigivõrd pealtükkivad, sest loo "kulinaarses tervikus" mõjusid need pigem võrtside kui "muusikalise roa" põhikomponentidena. Tahan öelda seda, et õnneks oli asi pinnapealsest eklektikast üsna kaugel.

Need olid siis "Ajajõe" kui kompositsiooni vaieldamatud plusspunktid, ent küsitavusi ilmnes paraku samuti. Kõige rohkem kippus siinkirjutajat esitusliku terviku kulgedes ajapikku häirima teatav ühetaolisus, pidev mäng ühte, haamerdava rütmimuustriga agressiivse rocki värvasse. See, mis loo esimestes osades oma intensiivsusega kuulajat kahtlemata elektriseeris, paistis esituse edenedes muutuvat juba veidi väsitavaks. Pidev "panemine" poole tunni pärast ju enam ei üllata, alateadlikult ootaks juba mingit kontrastset muusikalist materjali. Tõsi, kuulda sai ka lüürilise tundelaenguga muusikat, kuid seda alles kuuendas osas! Võib ette kujutada, kui kõrvupaitavalt mõjusid pärast haamerdavat motoorikat hõredad klahvpilliharmoniad ja kitarril emotsionaalne kantileen.

Teine asi, mis tsükli kompositsioonilises tervikus kõrva torkas ja mida kah aktiiva poolele ei julgeks panna, oli lugu-